

bržčas povabljeni vsi kardinali in škofje, bivaajoči izven Rima.

Francosko. Senat ali gosposka zbornica je vsprejela načrt postave, vsled katere se osnuje pri vsakem polku novi četrti bataljon. S tem se zdatno pomnoži francoska armada; prebivalci pa bodo plačevali, da bodo »belo gledali.«

Nemško. Cesar Viljem najbolj nasprotuje Grški; prvi je zahteval, naj se grški vojaki umaknejo s Kreta. Zakaj pa? Nemškim bogatinom je Grška sila veliko dolžna; če se pa zaplete v veliko vojsko, mora napraviti krdo, in dolžniki se naj obrišejo.

Rusko. Vedno bolj se razširja novica, da je mladi car nevarno bolan. — Rusija ima na južni meji pripravljenih 70 tisoč vojakov, če bode treba udariti v gnilo Turčijo.

Srbsko. Kralj Aleksander je poklical rezerviste pod orožje. Če izbruhne v Macedoniji ustaja, je bodeta podpirali Srbija in Bolgarija, ki sta popolnoma jedini.

Turško. Na Kreti je bila pri trdnjavi Vukolicz prva večja bitka med grško vojsko in Turki. Grki so naskočili trdnjavo in jo zavzeli. Grkov je bilo ubitih 12, Turkov ubitih nad 100, ujetih pa 250. — Oni dan pa so nemške, angleške in ruske vojne ladije četrte ure streljale na Grke pred Kanejo; padlo je samo 15 grških vojakov.

Grško. Iz Aten se včeraj brzojavlja: Vse velesile so se načeloma izrekle za predlog angleške vlade, naj se Kreta loči od Turčije in naj se ji da popolna samouprava. Zaradi posameznostij pa se vršijo poganjanja, katera vodi Rusija. — Grško ljudstvo je sila razburjeno zoper velesile, posebno zoper Nemčijo.

Špansko. V baškirskih pokrajinah in v Navarri so začeli delati Karlisti nemir. Nabirajo vojaške begune, oborožujejo jih in je vežbajo celo pred očmi oblastev. Bržčas še pride do očitnega punta.

Za poduk in kratek čas.

Otok Kreta.

(Sestavil o. H. Š—n.)

Kakor nam časniki poročajo, nastal je na Kreti velik upor, kateri bode morda svetovno prašanje rešil. Turki požigajo in moré kristijane, da kri v potokih teče, posebno pa v glavnem mestu Kaneji, kjer največ mohamedancev prebiva.

Stara Kreta, sedaj Kandija imenovana, je srednje velikosti otok v Sredozemnem morju. Dolg je 255 km, širok 12—56 km, njegova površina pa iznaša 8610 km², ter ima okoli 275.253 prebivalcev, med temi 234.313 kristijanov, 37.040 mohamedancev in 3200 judov. Po narodnosti so vsi, kakor kristijani tako tudi mohamedani, Grki. Po veroizpovedanju so kristijani pravoslavni, imajoči 15 škofov, od katerih skoro vsak pastiruje črez 20.000 dušam. Občno je poznano, da je Kreta v vsakem oziru zelo rodovitna, pa tudi tukaj velja pregovor: Kamor Turek stopi, tam trava ne rase. Poglavitno mesto je Kaneja (10.000 prebivalcev) s slabim pristaniščem. Tukaj je sedež turškega paše, grškega nadškofa ter ima v svoji sredi 14 mošej ali turških cerkev, več grških cerkev in staro, še benečansko trdnjavo zidovje.

V prazgodovinski dobi je bila Kreta sedež kulture. Okoli leta 2000. pred Kr. so se naselili tje Grki dorskega narečja, toda niso dospeli do nobene politične veljave, ker se mesta niso hotela zjediniti. Krečani so služili kot najemniki. Splošno bili so že pred Kr. na slabem glasu, bili so namreč zelo lenobi, tatvini, laži, pijančevanju,

razuzdanosti in prepiru udani. O tem pričata med drugimi Polibij in Cicero. S kretizmom hočemo splošno omeniti laž po pregovoru: Krečan reče, vsi Krečani so lažnivci itd.

Tudi to priča o njih svetovni apostol Pavel, piše Titu (1, 12, 13.): »Reče že nekdo njih, njihov prerok (Epiremidis, živeči 600 let pred Kr.): Krečani so bili od nekdaj lažnivci, hudobne živali, leni trebuh. To spričevalo je resnično. Zategadelj jih pokaraj, da bodo zdravi v veri.«

Uzrok te pohotnosti je bila nekoliko rodovitnost vina in žita nekda tako bogatega otoka, nekoliko pa tudi to, ker so se Krečani ponašali, da je njihov otok rodni kraj in domovina nekaterih bogov, katerih spomin so slavili z gostijami in velikimi slovesnostimi.

Leta 67. pred Kr. so si Kreta Rimljani osvojili pod vodstvom Martela Krečana, premagavšega morske razbojnike; v 5. stoletju postala je bizantinsko posest, iz katere oblasti so si jo prilastili leta 823 po Kr. Arabci. Za grško cesarstvo jo pridobi spet vojskovodja Fokas leta 961. po Kr.; o času prisvojitve Carigrada po križarjih (1204) posedli so jo Genužani, pozneje Benečani, kateri so jo obdržali do 1645; konečno so jo definitivno posedli Turki leta 1668.

Na Kreti je vkljub slabi letini 1863—1865 vrelo, ker se ni izpregledal težek davek ter so se uprli, katere upornike so le težko Turki s pomočjo egipčanskih vojakov ukrotili. Evropa jim je sicer pomagala, pošiljajoč jim denarjev in prostovoljcev, od vevlasti pa je svetovala Anglija, naj se otok priklopi Grški.

Ker je pa sultan izpregledal davek, potihnil je upor, in vevlasti s tem zadovoljne, prigovarjale so Grški, naj opusti vsako zvezo. Leta 1878. so se začeli spet puntati in zato jim je sultan dovolil, pokrajinski zbor, samostojnost financ, omejitev službovanja orožnikov; Grk bil je imenovan generalnim guvernerjem.

Kako malo je to pomagalo, ker je bilo vse na papirju zapisano in se nikdar ni uresničilo, svedoči nam sedanji upor zoper turško oblast, katera nam je že itak dobro znana. Zato se je prelilo toliko krvi za vero in prosveto naroda.

Smešnica. Neki mož z imenom Cence je imel sila počasno ženo. Vedno jo je moral opominjati: »Kar danes lahko storiš, na jutri ne odlašaj!« Malo dni pred sv. Vincencijem pa jima prinese botra kolin, klobas in mesa. Mož se botri lepo zahvali, svoji ženi pa reče: »To bo deva imela za moj god!« — Na sv. Vincencija gre mož k sv. maši. Vesel hiti potem domov. Ženi že na pragu reče: »Zdaj pa le hitro napravi, kar imaš!« Žena ga hitro vpraša: »Misliš tisto od botre? Pa mi vedno praviš: Kar danes lahko storiš, na jutri ne odlagaj; jas sem že vse sama pojedla, ker sem se bala, da bi te razžalila, ker je danes tvoj god.«

Razne stvari.

Domače. (Mašnikovo posvečenje.) Mil. knezoškof so čast. Alberika Hribernika, trapista iz Rajhenburga, v ponedeljek v svoji kapeli posvetili v dijakona, včeraj zjutraj pa v stolni cerkvi v mašnika. Čast. novomašnik P. Alberik Hribernik je brat č. g. spirituala Jakoba Hribernika.

(Telegram od Nove cerkve v Celju.) Vse slovenske volilne moše iz pate kurije Celje-ptujske vabi na občni shod v četrtek, dne 4. sušca ob jedenajsti uri dopoldne v »Narodnem domu« v Celju, da se vsi združimo za samo jednega kandidata v tej novi skupini;

— za predsedništvo „Slovenskega društva“ Dr. Lavoslav Gregorec.

(Pozor!) Dne 4. marea bode torej v Celju splošni shod vseh slov. volilnih mož za V. kurijo Celje-Ptuj. Kdor ne more priti v Celje na ta shod, pa naj naznani vlč. g. dr. L. Gregorecu, koga da misli voliti. Posebno bi bilo dobro, ko bi se prih. nedeljo volilni možje posameznih župnij dogovorili o kandidatu; in o tem pa naj kak domoljub takoj poroča gosp. dr. Gregorecu, da bode enkrat o tej kandidaturi mir in edinost.

(Občina Janževirh-okolice) pri Ribnici izvolila je dne 18. febr. šest čvrstih mož, tri v V. kurijo, tri pa v kmečko skupino. Vladala je med kmeti disciplina, katere ni mogla rušiti svojat pijanih delavcev. Ta volitev naj bi bila mnogim v izgled, tudi Ribnici, kjer so vsled mlačnosti nekaterih zmagali v V. kuriji socialisti.

(V vranskem okraju) so volitve v V. kuriji dobro izpale. Med vsemi 22 volilnimi možmi ni nobenega socialnega demokrata; dasi tudi v tem okraju ne manjka teh rudečkarjev.

(Iz Žalca.) Pri volitvi volilnih mož za peto skupino je zmagala slov. stranka; voljena sta Rudolf Senica in Franc Nidorfer z 88 glasovi; socialdemokrati so ostali s 30 glasovi v manjšini. Za socialdemokrate je agitiral ter tudi sam hotel postati volilni mož tržan in mojster Sadnik. V 4. skupini naši voljeni enoglasno.

(V Gotovljah) je zmagala slov. katoliška stranka s 40 glasovi; socialdemokrati so s 17 ostali v manjšini.

(Iz Mozirja.) V zadnji številki smo poročali o prvotni volitvi v V. kurijo v Mozirju, ter po imenih volilnih mož opomnili: „razun enega, sami nezanesljivi; a brati se mora: „razun enega, sami zanesljivi“; upamo pa, da bode vsi gg. volilni možje glasovali v zjemno po želji volitev. — V soboto tukaj ni bilo volilnega shoda.

(Na Rečici) stoji vseh pet volilnih mož v 5. skupini kakor skala neomahljivo za kandidata domačina. — Instaliran bode v nedeljo, dne 28. febr. g. J. Ulčnik za župnika na Rečici.

(„Luč“), socialno-demokratski list, je zagledal beli dan v Celju, v tiskarni „Celeja“. No, lepa družina: „Vahterea“, „Amtsblatt“ in „Luč“; srček, kaj hočeš še več? In ljudje potem še trdijo, da je uradni list celjski predrag.

(Socialni demokrati) so zmagali v V. kuriji v Mariboru z vsemi 40 volilnimi možmi. Spravili so skupaj nad 900 glasov, dočim je nemških „purgarjev“ prišlo volit samo 160. — V Kamnici so zmagali Slovenci v 4. in 5. skupini.

(V konjiškem okraju) bode v peti skupini 38 Slovencev in le kaci 10 nasprotnikov; v četrti skupini bode pa bržčas vseh 55 glasov za g. Fr. Robiča; kajti v Vitanju so v tej skupini letos Slovenci zmagali prvo krat in izvolili č. g. J. Žičkarja volilnim možem.

(Pri Sv. Petru niže Maribora) se bo od dne 28. svečana do 3. sušca obhajala tridevica na čast. presv. R. Telesu. Vodila jo bodeta čč. oo. Doljak in Vrhovec, iz družbe Jezusove.

(V Veliki Pirešici) je za 5. skupino voljenih 6 mož slov. kat. stranke. Tudi sem sta zašla dva agitatorja iz Celja; a kmetje so jih postavili na cesto ter jima naložili nekaj za pot.

(Iz Savinjske doline.) Volici kmečkih občin se poprašujejo, zakaj njihov kandidat ne pride med ljudstvo. Volilci zahtevajo, da spoznajo svojega kandidata, sicer se mu lahko prigodi, da bode na dan volitve kandidat — brez volilcev! Isti glasovi se slišijo skoro iz vseh južnoštajarskih krajev.

(Iz Ljutomera.) Pri volitvi volilnih mož za V. kurijo v trški občini ljutomerski je prišlo na volišče 85 volilcev. Izvoljena sta narodnjaka gg. Franc Seršen, trgovec, s 75 in Ludvik Babnik, vrvarski mojster, s 74 glasovi. Nemška kandidata, Maks Hönigmann in Franc Maurič, sta dobila samo po 8 glasov. Čast našim zavednim volilcem!

(Lepa starost.) V Konjicah je te dni umrla družbenica tamošnje „Križevske družbe“, ki se je bila narodila dne 29. novembra 1806. Več let sem je rajno z vsem preskrbljevala princesinja Kristjana Windisch-Graetz roj. princesinja Auersperg. Na sv. Matija god so pa poleg nje v grob položili starega Pavriča, ki se je rodil leta 1812. Stara Klinčevka na Bregu bode 26. maja dopolnila 95. leto, pa še vidi „brez špegel“ brati in šivanko vdeniti.

(Požar) nastal dne 3. februarija v prodajalnici C. na Rečici v gornji Savinski dolini; uzrok neznatni škodi ni znan.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jož. Ulčnik, župnik pri Sv. Jederti blizu Laškega, je dobil župnijo Rečico. K Sv. Jederti pride za provizorja č. g. Friderik Repolusk, kaplan v Lučah, v Luče pa je premeščen č. g. kaplan Anton Miklič iz Solčave.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali: bl. gosp. dr. Feliks Ferk, zdravnik v Mariboru, 50 gld., č. g. Jakob Menhart, kaplan v Ormožu, 2 gld. in na ženitnini Martina Elsnika s Terezijo Waldhuber pri Sv. Križu nad Mariborom svatje zložili 7 gld. 15 kr. Bog plati!

(Slovenjebistriško pevska in tamburaška društvo) priredi dne 28. febr. v gostilnici gosp. P. Novaka zabavni pevski večer, na katerega so povabljeni najljudneje vsi častiti udje ter prijatelji slovenski pesmi. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

(Bralno društvo na Ovenu), bode imelo dne 7. marea svoj občni zbor. Razven običajnih točk bode na dnevnem redu tudi govor gosp. dež. poslanca dr. Rosina o raznih novih postavah in gosp. ekonomu Cerjak-a o trtozeji.

(Katol. pol. društvo v Konjicah) bode zopet zborovalo I. postno nedeljo, dne 7. marea ob 3. uri popoldne. Priobčil se bode laskav odpis našega mil. knezoškofa na sklepe zadnjega občnega zbora našega društva. K temu zboru se posebno uljudno vabijo vsi p. n. volilni možje, bodisi pete, bodisi četrte kurije.

Odbor.

(Mozirska posojilnica) je darovala „Slov. planinskemu društvu“ 100 gld. podpore. Vsak rodoljub bo vedel hvalo velikodušni dobrotnici.

Iz drugih krajev. (Bosanski Srbi.) Iz Bosne je prišla te dni na Dunaj nova srbska deputacija, da se pri svetlem cesarju pritoži zopet Kallayevo vladanje. Kallay pa je odpotoval v Bosno.

(Kuga v Indiji.) Iz Bombaja poročajo dne 18. febr.: Od početka kuge je obolelo 6843 oseb za kugo, od katerih jih je umrlo 5427. Minolega tedna je obolelo 893 oseb, od katerih jih je 866 umrlo za kugo. V področju vsega rezidenstva je obolelo do dne 14. febr. 9911 oseb, od katerih je umrlo 8006.

Loterijne številke.

Gradec 20. februarija 1897:	11, 76, 50, 31, 82
Dunaj > > >	74, 25, 16, 40, 81

Svilnati damasti 65 kr.

do 14 gld. 65 kr. meter — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rizasta, karirana, pisana, damasti itd. (okoli 240 različnih baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštine in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švicco se plača po dvoje.

Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in kr. dvor. list) Zürich.